

03 | AUGUST | 09

fugleognatur

DANSK ORNITOLOGISK FORENING

FUGLE I BADET

BEDSTE NYE FUGLESØER

KRATLUSKER PÅ NETTET

Et skærmbillede fra www.miljoportal.dk – hvor Peder Størup har afmærket et par af de vigtigste redskaber. Læs nærmere i teksten. Billedet viser signaturen for naturbeskyttelse, men naturen er væk. Se mere til eksemplet på side 15.

Mens kommunernes miljømedarbejdere har travlt med at behandle nye miljøtilladelser til landbruget, så ruller landmændene selv ud med deres store maskiner og fjerner de sidste rester af natur i agerlandet. Sådan er situationen – sat på spidsen – lige nu i dagens Danmark. Kommunerne har slet ikke styr på de små beskyttede naturområder efter kommunalreformen. Der er masser af god vilje i kommunernes miljøafdelinger, men opgaven er uoverskuelig med de nuværende ressourcer. Derfor er der mere end nogensinde brug for private ildsjæle til at holde øje med naturen i nærområdet.

Men hvordan gør man? – her får du en opskrift fra Peder Størup, manden bag hjemmesiden Naturbeskyttelse.dk

Man begynder på internettet. Et vigtigt og effektivt værktøj til at undersøge tilstanden af et naturareal er Danmarks Miljøportal, som er miljømyndighedernes egen officielle hjemmeside med miljødata.

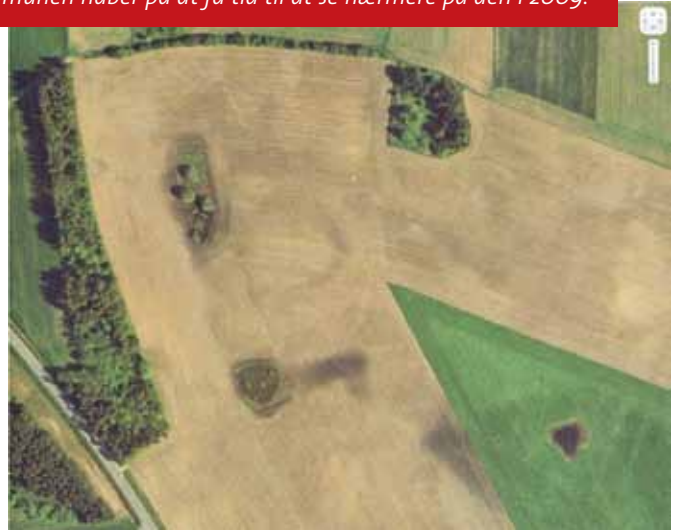
Klik dig ind på www.miljoportal.dk

Under arealinformation øverst til venstre på forsiden ligger der informationer fra de tidligere amtslige og nationale datasæt. Der er adgang til systemet for både offentligheden og myndigheder, men det er kun myndighederne, der kan redigere i data. Her kan du finde et bredt udvalg af miljødata, der vises på kort. Der findes data inden for naturbeskyttelse, fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer, land-

Eksemplet her på siden fra Mariager Fjord kommune viser fjernelsen af naturbeskyttede arealer. Amtet blev opmærksomt på sagen i 2006, men der er ikke sket mere i sagen. Kommunen håber på at få tid til at se nærmere på den i 2009.

Luftfoto fra 1995. Der er stadig et par vandhuller nederst, et lille stykke mose og et lidt større hjørne natur med træer og buske.

Samme område i 1999. Vandhullerne er tørret ud.

Luftfoto fra 2006 – nu er de små stumper natur helt væk.

Historisk kort fra samme område i Mariager Fjord kommune. Naturens forsvinden er kun alt for tydelig.

brug, planlægning, jordforurening og grundvand.

Gå ind på miljøportalen, vælg arealinformation og søg derefter efter data på kort (midt på siden).

Herefter kommer der et kort op over Danmark – vælg det område du ønsker at se nærmere på og zoom ind på kortet. I venstre kolonne er der en lang række valgmuligheder.

Klik dig nu ind på "baggrundskort", her kan du finde en række luftfoto (ortofoto) af området fra forskellige årstal.

Luftbillederne gennem årene viser tydeligt de forandringer, der er sket i et område, eksempelvis opdyrkning af søer, vandhuller og andre naturbeskyttede arealer.

Man kan herefter (også i venstre kolonne) vælge mellem forskellige typer af naturbeskyttelse, og se dem markeret på kortet. Vær forberedt på lidt ventetid.

Her er det ikke mindst kortet over beskyttede naturtyper, som er relevant i denne sammenhæng. Kortet viser enge, moser, overdrev, heder, strandenge eller søer, som er beskyttet ifølge Naturbeskyttelseslovens paragraf 3.

Når signaturerne for beskyttede områder kommer frem, kan du nu tjekke om de forandringer, du har fundet på luftfoto – eller selv har konstateret ude i naturen – drejer sig om naturbeskyttede arealer.

Man skal dog være opmærksom på, at der kan være visse forskydninger i markeringen af de naturbeskyttede arealer. En endelig afklaring af arealets beskyttelse kan ske ved henvendelse til kommunens miljøafdeling. Arealer kan i få tilfælde være fejlregistreret eller mangelfuldt opdateret. Ligeledes skal man være opmærksom på, at naturbeskyttelsen er vejledende, men at den er gældende indtil, der foreligger en lovlig dispensation

til indgreb i arealet (Naturbeskyttelsesloven).

Konstateres det, at et beskyttet areal er opdyrket eller ødelagt, sendes sagen til kommunens miljøafdeling med angivelse af tætteste adresse eller matrikelnummer, som også kan vælges i kolonnen. Så vidt det er muligt, bør man altid lave en besigtigelse af naturarealet. Respekter ejendomsretten.

Sagen bør også sendes til Danmarks Naturfredningsforening og Dansk Ornitologisk Forening, så de kan få sagen registreret eller gå videre med den. Det er også vigtigt at være opmærksom på, at registrering af de naturbeskyttede arealer i nogle kommuner er meget mangelfuld, men at et areal kan være beskyttet af naturbeskyttelsesloven, selvom det ikke er registreret.

Jeg har selv undersøgt omkring 3-400 sager fordelt på en halv snes af landets

98 kommuner, og der er store forskelle fra landsdel til landsdel, når det gælder ødelæggelse og opdyrkning af naturbeskyttede arealer. I visse områder kan man finde mange eksempler på, at markeringen på kortet er det eneste, der er tilbage af det naturbeskyttede areal. Eksempelvis er der på Lolland opdyrket mange beskyttede små søer og vandhuller. De ses stadig som blå markeringer i marken, men er helt væk.

KRATLUSKER I CYBERSPACE

Peder Størup er 37 år, landmands søn fra Skellerup ved Silkeborg og uddannet reklamefotograf med eget firma. De seneste par år har han dog ikke mindst været en enmandshær mod ødelæggelsen af den lille natur i agerlandet. Han har kulegravet myndighedernes egne databaser i sin fritid og er manden bag hjemmesiden Naturbeskyttelse.dk

Når man spørger Peder Størup, om vi må kalde ham "kratlusker", så lyder svaret: Er det ikke lidt negativt?

Jo, hvis man for eksempel læser på netleksikonet Wikipedia, så beskrives en kratlusker som:

"den negative betegnelse, som blev brugt om en person, som undersøgte og dokumenterede overtrædelser af miljølovgivningen. Udtrykket kom især på mode efter vedtagelsen af Danmarks første miljølov i 1974, hvor det blev forudsat, at kommuner og amter skulle varetage tilsynspligten med industri og landbrugs overholdelse af reglerne. De kommunale administrationer var imidlertid slet ikke forberedt på denne nye pligt, og mange steder var lokale erhvervsinteresser så betydningsfulde, at man ikke vovede at gå dem på klingen..."

"Efter lovens vedtagelse var der lokale miljøgrupper og enkeltpersoner, der gjorde højere instanser opmærksom på overtrædelser af kravene...det private opsyn med overtrædelserne bragte stor

harme inden for landbruget. Det er på den baggrund, at udtrykket blev skabt"

I dag har vi så en situation, hvor det er Naturbeskyttelsesloven, der i vidt omfang bliver overtrådt, uden at myndighederne griber ind. Og set fra naturens side er det vel nærmest en hædersbetegnelse at blive kaldt "kratlusker". Så det er hvad, Peder Størup er i dag. En moderne kratlusker, som bru-

ger internettet som sit vigtigste redskab i kampen for at stoppe ødelæggelserne af de sidste vandhuller, moser og enge i agerlandet.

Se også Peder Størup's hjemmeside www.naturbeskyttelse.dk